

Det norske kobberet i Europa og verden på 1700-tallet

Hvor gikk det? Og hvordan bidro det til de økonomiske og strukturelle endringene?

Ragnhild Hutchison

Ikobber I tidlig nytid, UiO

II. Americae Septentrionalis
et Australis

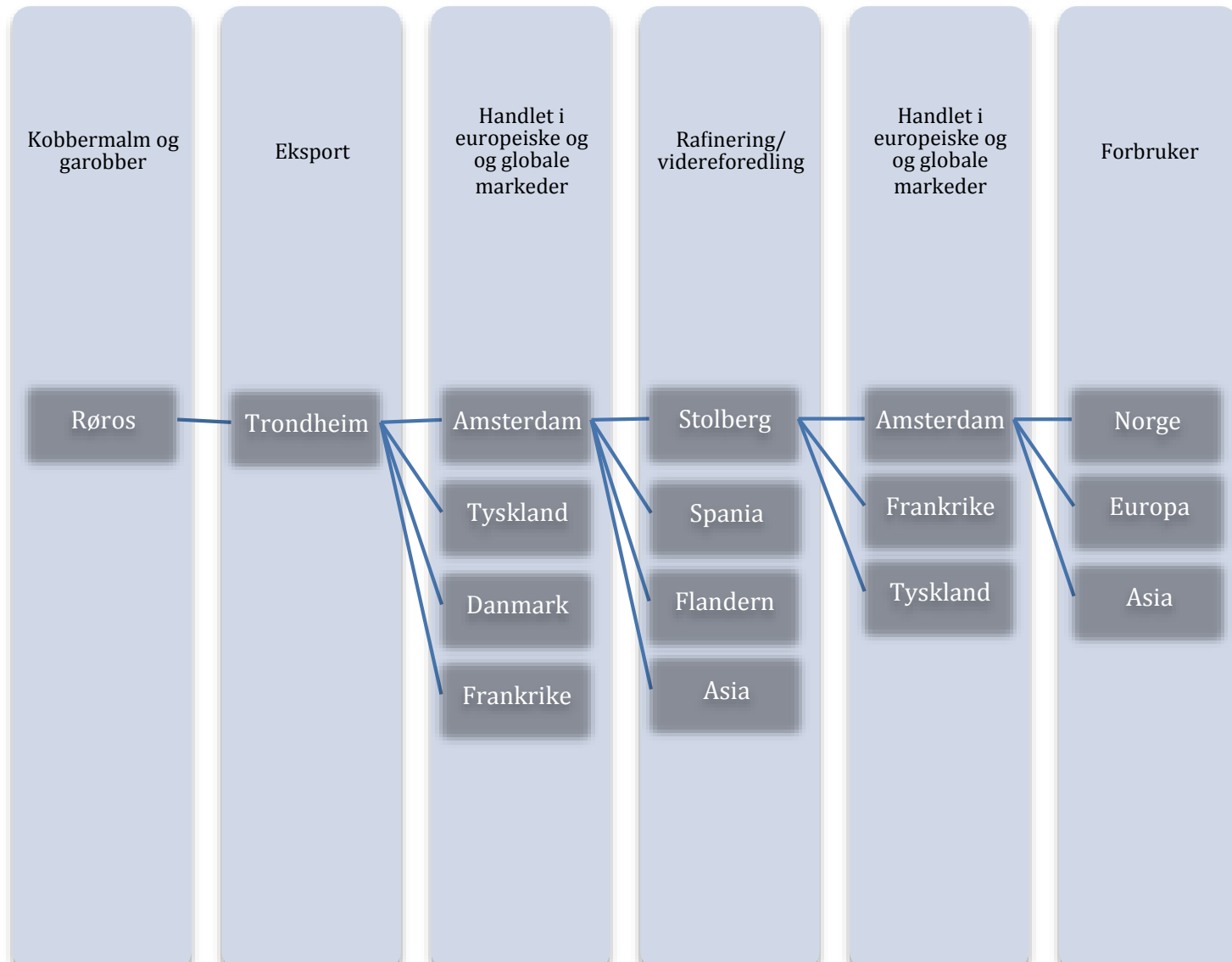
Digitale databaser- handelstatistikk

- Norge: <http://toll.lokalhistorie.no/english>
- Frankrike: <https://toflit18.hypotheses.org/>
- Nederlandsk Ost-India kompani:
http://bgb.huygens.knaw.nl/?page_id=40 .;
- NAVIGOCORPUS: <http://navigocorpus.org/>
- Nederland Neuerup
- Sverige: Svensk historisk statistikk
- England:
<http://discovery.nationalarchives.gov.uk/details/r/C308996#imageViewerLink>

Struktur:

- Først kartlegge grensekryssende handel med norsk kobber i særlig siste halvdel av 1700-tallet.
- Så drøfte kobberets bidrag som forbruks- og innsatsvare i de økonomiske og strukturelle endringene som foregikk i den førindustrielle perioden i Europa.
- Konklusjonen oppsummerer funnene

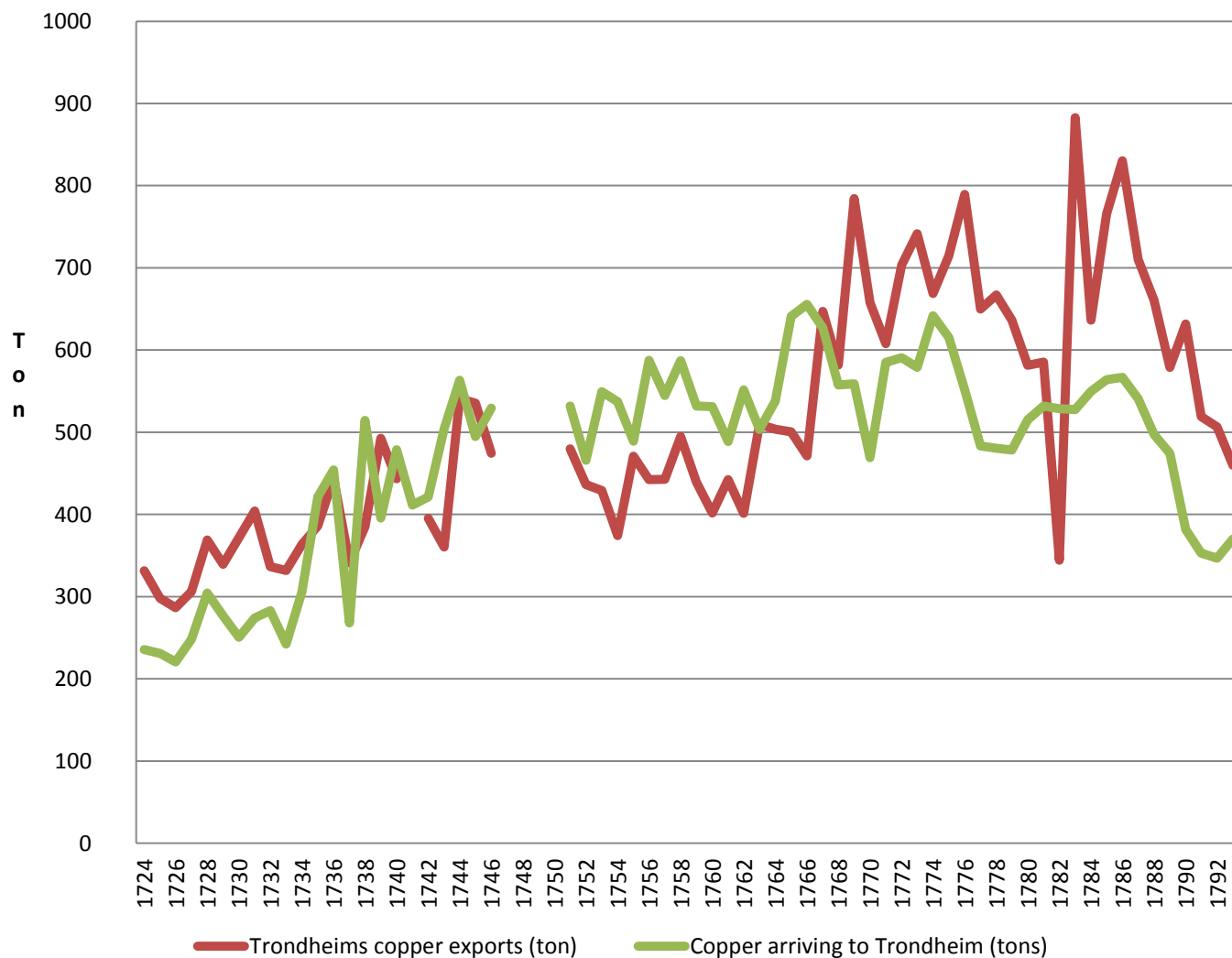
Figur 1: Oversikt over sentrale steder for handelen med norske kobber på 1700-tallet

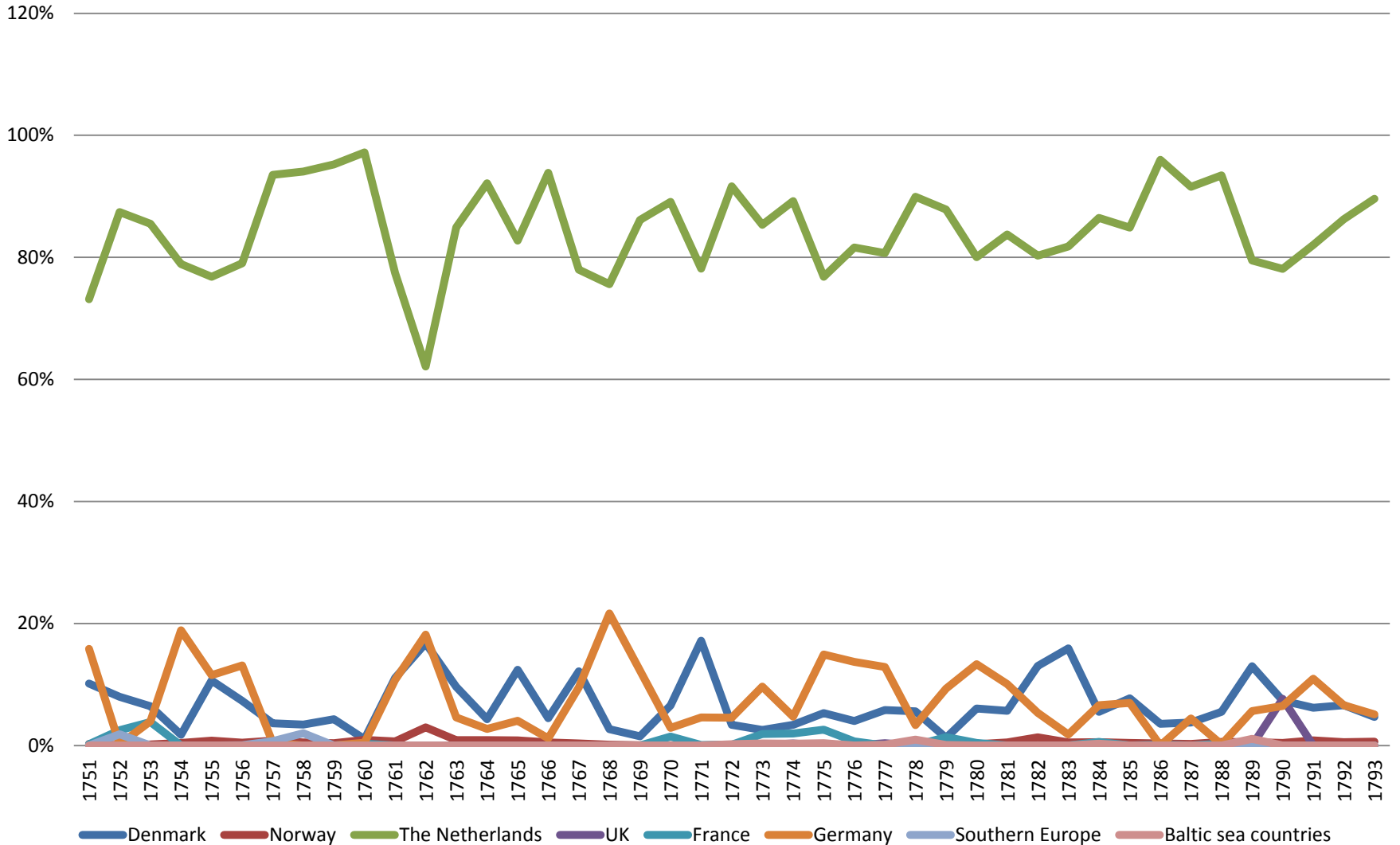
Figur 2: Kobber som ankom Trondheim, samt og Trondheims kobberekспорт (gar og plate). 1725-1793.

Det norske kobberets utskipningsdestinasjon 1751 til 1793

Innførsel av råkobber, råjern og jernstenger til Amsterdam. 1753 og 1789.

	Råkobber		Råjern og jernstenger	
	<i>Mengde</i>	<i>Verdi</i>	<i>Mengde</i>	<i>Verdi</i>
1753	324,6 tonn	422 024 guilders	6 440 tonn	998 158 guilders
1789	482,2 tonn	451 910 guilders	6 722	1 142 687 guilders

Table 1: Imports of raw copper to Amsterdam and its underlying towns

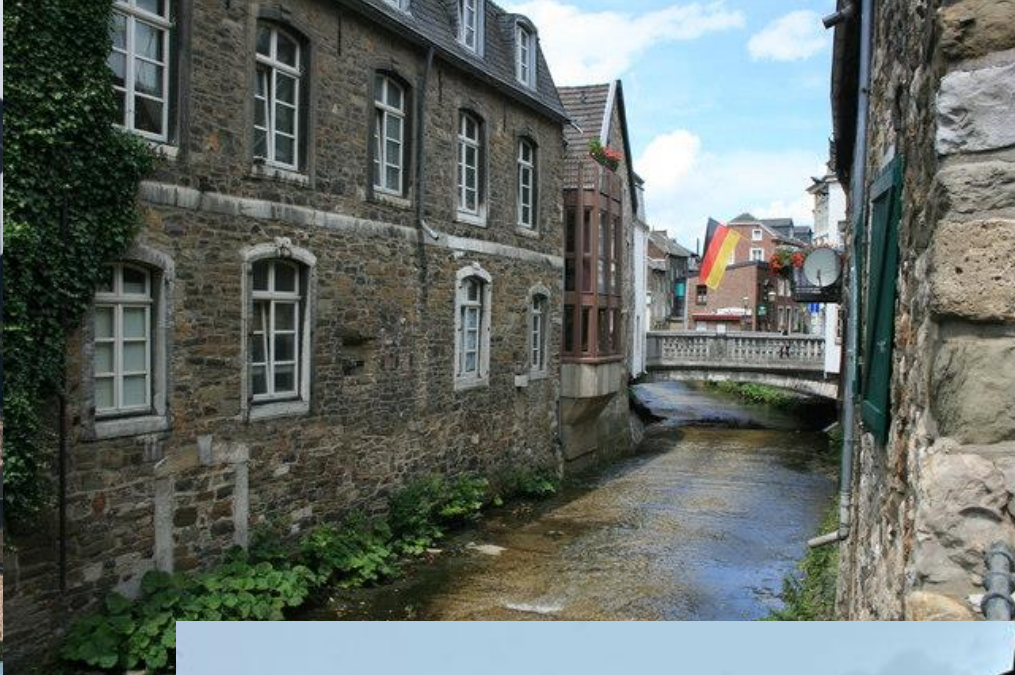
	Baltic*	Kleine Ooste**	Mediterranean region***	Rheine Germany****	England, Scotland and Ireland
Share 1753	49 %	10 %	18 %	23 %	0 %
Share 1789-92	50 %	19 %	15 %	0 %	15 %
Share 1796-99	45 %	52 %	2 %	1 %	0 %

Φφ

Table 2: Exports of Copper works (finished copper goods), milled copper and copper thread from Amsterdam and its underlying towns 1753 and 1789-93 (average)

	Baltic*	Kleine Oste**	Mediterra ne region***	Germany and Rhine ****	Portugal	Spain	France	England
<u>Copper works</u> 1753	24 %	6 %	11 %	8 %	8 %	23 %	20 %	0 %
<u>Copepr work</u> 1789-92 (aver.)	5 %	4 %	15 %	2 %	21 %	35 %	11 %	1 %
<u>Milled copper</u> 1753	0 %	1 %	7 %	0 %	53 %	19 %	21 %	0 %
<u>Milled copper</u> 1789-92 (aver.)	0 %	1 %	10 %	1 %	41 %	24 %	20 %	0 %
<u>Copper thread</u> 1753	0 %	2 %	10 %	0 %	26 %	28 %	35 %	0 %
<u>Copper thread</u> 1789-92 (aver.)	9 %	1 %	8 %	1 %	27 %	48 %	6 %	0 %

Source: Van Nierops data on Amsterdam exports. Available on:
<http://www.let.rug.nl/welling/paalgeld/appendix.html>

Noble! nothing talked of but Dandies Men now Men! what is the next thing I shall have the felicity to do for you Men!!

The next thing Mr Dandy is to measure that over again, and see how much you have cut Short.

Anna L. Coomes

innbo 1776

Kobber

- en stor og en liten suppepanne
- 15 kopperpanner av forskjellige størrelser
- 9 vannkokere
- 1 stor og 26 små kakeformer
- 2 kakeformer
- 1 stekepanne
- 1 destileringspanne
- 4 serveringsfat 1
- stor og 2 gamle tekokere
- 1 vannkoker
- 8 kaseroller,
- flere serverings kanner
- epleskivepanne
- 1 lysestake.

Messing

- lysestaker eller bordringer
- kaffekvern,
- morter
- noen vektlodd,
- krydderhus
- fiskesil.
- 2 lamper i messing.

En Guldaling med sin Pige.

Eine Mannsperson mit seinem Mädchen aus dem Kirchspiel Guldal, in Norwegen.

Røroskobberet- overordnet

- Som forbruervarer som matet inn i det fremvoksende tidlige forbrukersamfunnet
- Som innsatsvarer som muliggjorde produksjonsvekst i en rekke andre sektorer

